

Tutkivan journalismin kesäkurssi 2022

Osallistuin Columbian yliopiston tutkivan journalismin kesäkurssille heinäkuussa 2022. Kurssin annin voi tiivistää kolmeen pääkohtaan, jotka ovat opitut tiedot ja taidot, inspiraatio ja uusi draivi journalistiseen työhön, sekä Columbian opettajista ja kanssaopiskelijoista syntynyt ammatillinen ja henkilökohtainen verkosto.

New Yorkissa pidetyn kesäkurssin oli tarkoitus toteutua jo vuonna 2019, mutta pandemian vuoksi kurssi peruttiin. Kolmen viikon kurssi järjestettiin vihdoinkin vuonna 2022.

Kurssi alkoi perustiedoilla siitä, mitä on tutkiva journalismi, jonka jälkeen sen sisältö syveni nopeasti erilaiseen datalouhintaan ja työkalujen käytön opetteluun. Vaikka oli palkitsevaa oppia ja ymmärtää vaikeita ja vieraita asioita sekä taitoja, en ole varma, miten paljon minulle jää takkiin lukuisten työkalujen nopeasta ja pintapuolisesta läpikäymisestä.

Kurssin näkökulma keskittyi joidenkin opettajien kohdalla liikaa Yhdysvaltoihin, jossa lähes kaikki viranomaistieto ja asiakirjat ovat julkisia ja helposti saatavilla. USA:ssa saat esimerkiksi verkkosivua klikkaamalla selville kiinteistön hinnan ja omistajan, kun taas työkentälläni Espanjassa on yhä varattava henkilökohtainen aika virastoon lähes joka asian suhteen. Kurssin USA-keskeisyys sai kritiikkiä etenkin niiltä kurssin oppilailta, joiden kotimaissa asiakirjoja on lähes mahdoton saada käsiinsä.

Kurssin opettajat olivat Columbian yliopiston opettajia ja vierailevia luennoitsijoita journalisteista yksityisetsiviin. Kiinnostavinta oli, kun journalistiopettajat opettivat asioita omien juttuprosessiensa kautta. Ymmärsin, että muiden taitojen ohella asenne on yksi tutkivan journalistin tärkeimmistä työkaluista. Ota selvää, ole utelias ja sinnikäs. Pyydä tarvitsemasi asiakirjat sen seitsemän kertaa, kolkuta ovia yhä uudelleen, äläkä tyydy haastattelupyynnön tyrmäämiseen ensimmäisellä, toisella tai kolmannellakaan kerralla. Monet opettajista olivat työskennelleet saman projektin parissa vähintään kuukausia, usein jopa vuosia. Lisäksi kurssilla käytiin läpi myös nopeatahtisempaa tutkivaa journalismia, sekä sitä, miten tutkivaa journalismia voi tehdä muun toimitustyön ohessa.

Opiskelijoiden tuli ennen kurssin alkua kehittää journalistinen tutkiva projekti, jota kurssin aikana edistettäisiin. Olin juuri saanut apurahan Etelä-Euroopan maatalouden siirtotyöläisistä kertovaa kerronnallista tietokirjaa varten, joten valitsin sen projektikseni. Koen saaneeni Columbiasta eväitä muun muassa haastatteluihin, haavoittuvassa asemassa olevista henkilöistä kertomiseen, sekä pitkän tutkivan projektin parissa työskentelyyn. Kurssin lopussa kokoontuimme pienryhmiin, joissa jokaisen juttuidea sai vielä sparrausta. Ryhmiä vetivät kokeneet journalistit, joten odotukseni olivat korkealla. Valitettavasti tästä sessiosta en kuitenkaan saanut mitään konkreettista apua projektiini, vaan sen käsittely jäi pinnalliseksi.

Kesäkurssilla oli oppilaita Argentiinasta, Kolumbiasta, Singaporesta, Kiinasta, Sveitsistä, Keniasta, Indonesiasta ja Intiasta. Meitä oli yhteensä kuusitoista, joista suomalaisia oli kolme. Columbiassa opitun tiedon lisäksi keskustelut muiden journalistien kanssa opettivat paljon. Kurssin aikana kansainvälisestä opiskelijajoukostamme hitsautui tiivis yhteisö, jonka kanssa kului koulupäivien lisäksi myös valtaosa vapaa-ajasta.

Kesäkurssilla oli mukana muun muassa talousjournalisteja, rikostoimittajia sekä paikallislehtien toimittajia. Tutkivaa journalismia voikin tehdä melkein aiheesta kuin aiheesta, paikallisesti tai globaalisti. Tärkeintä on pitää silmät auki ja kiinnittää huomio asioihin, joissa jokin vaikuttaa nyrjähtäneen.

Kiitän Helsingin Sanomien Säätiötä apurahasta.

Turussa 16.8.2022

Toimittaja ja tietokirjailija Kaisa Beltran